

Бүгү чурттарның пролетарийлери, каттыжыңар!

ТИИЛЕКЧИ

СЭКП Тыва обкомунун, Тыва АССР-ниң Дээди Соединиң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

№ 110 (12200)

1983 чылдың май 12, четверг

1925 чылда үндүзүлгөсү

Өртүз 3 коп

ЛЕКЦИЯ ПРОПАГАНДАЗЫ

Коммунист тургузушкунуң амгы үезинде бистиң нийтилевисте совет кижилерин угаан-бодал хереглелдерин оларның бугу делегейде болгаш чурттуң иштинде бооп турар болушкуннарын билеп алырыңа хүн бүрү өзүп турар сонургалын хандылар талазы-биле байлаң курлавырлар бар. Бистиң чуртувуста 380 миллион ажыг энземплер солуннар болгаш журналдар үнүп, хүнүнүң-не 75 миллион ажыг телевизорларның экраннары көргүзүп турар. Хүн бүрүнүң үл хай-хей информациязы улам көвүдөп турар-даа болза, чон ортузунга пропаганда ажылының бир онзагай хөөри — лекция номчулганы бо хүннерде-даа бодунуң ужу-дузаның, тусайлаң байдалын чидирбээн, харын-даа аудитория бүрүзүгө дорт салдарын бербишээн, совет кижилеринң амьдыралында быжыг турушту ээлээн.

Бодунда бар билин бистиң үеисте коммунист тургузушкунуң дүрүмдерин болгаш онзагай чүүлдерин, нийти-лел хөгжүлгезинң нарын болушкуннарын ханы билеп алырыңа баралгадып, СЭКП-ниң XXVI съездинин, СЭКП ТН-ның май, ноябрь (1982 ч.) пленумнарының шийтир-лерин, он бирги беш чылдың планның даалгаларын күөс-деринге кижи бүрүзү бодунуң туржунуң тып, сорулганы тодаралып алырыңа дузаланып турар хай санныг лектор-лар отрядыңа четтиргенин чон илередиң турар.

Тыва АССР-ниң «Билиг» нийтилеви сөлүгү чылдарда сан талазы-биле өзүп, шынар талазы-биле быныккан. Бистиң республикада «Билиг» нийтилевиң 291 аге организация-зында 5202 хой-ниити лекторлар бар. Республиканың «Билиг» нийтилевиң хай санныг лекторлары СЭКП ТН-ның «Лекция пропагандазын улам ыңай кижилер дугайында» донтаалын удурутуга болдурга, чон ортузунга лекция пропагандазын чорудуп, оң утканынарын улам байыдып турар. Марксист-ленинчи теорияны, сайзыраңгай соци-ализмниң чаа-чаа чедишкенин, партияның иштини бел-гаш дааштык политиказын, оң тургузушкун болгаш уду-рутук ролун, эртемниң коммунизмниң чугула айтырылга-рын, ССРЭ-ниң Аш-чем программаның чон ортузунга та-йылбырлары лекторларның ажылында чон чери ээлеп турар. Чылда нийтизи-биле 25 муң ажыг лекция номчу-тунуп, аңаа муң-муң дыңнакчылар хаара туттунуп турар. «Билиг» нийтилевиң Кызыл хоорай, Хаа-Хем, Бай-Тайга, Улуг-Хем район организациялары база «Тиилекчи», «Мур-накчы», «Чыраа-Бажы», «Совет Тыва» советтерде да ор-ганизациялар лекция пропагандазынң ажылын, оң шы-нарын болгаш дээштини экижидип турарлар.

Коммунизмниң идеяларын, эртем-техниканың чедишкени-нин, амьдыралдың совет хевирин тайылбырлар, совет патриотизм, интернационализм, куш-ажыл хойлузу, мөзү-шынар кижизидилгези болгаш еске-даа темаларга номчул турар лекцияларның саны өскөн.

Лектор кижиниң харыскалганы, белен эвес ажып-хө-рөзгө ак септилдиг, идеялыг кирип, чон мунуңа бе-дик утканынарын лекцияларны номчул, дыңнакчылар-ның хүндүткелин чаалап алган лекторлар бистиң респу-бликада эвээш эвес. Ындыгларга Н. Кирдеев, Б. Вольфун, Ю. Намышев (Изыл хоорай), В. Оюн (Изыл район), Н. Куулар (Чөөн-Хемчик), А. Доржу (Бай-Тайга), И. Достай (Хаа-Хем) болгаш ескерлер-даа хамаарып. Эртен чылын ССРЭ-ниң тургузгунаның 60 чылынга тураскалган республикага организастап чоруткан «Эртем хүнү» дыңнак-чыларның улуг сонургалын болдурган. Ол хүнге 57 эр-темен идеялыг кирип, чон ортузунга янзы-бүрү тема-га 285 лекцияны номчадылар. Ол лекцияларны 11 муң ажыг кижи дыңнаан. Эртендер В. Дубовский, К. Мак-таржым, М. Смирнова, М. Байыр-оол, М. Хадаханэ олар бе-дик утканынарын лекцияларны номчул келген.

Амгы үеде лекция ажылы — үзүк-сонсаал чон, чогадык-чы ажил болуп. Лектор кижи бодунуң теманың хүн бүрү-нүң амьдыралы-биле холбарып, ону аудитория бүрүзүгө сонургалыңа таарыштыр кылып чорудары чугула. Ындыг турбуге дыңнакчыларның составын-даа, хар-назынын-даа барындаалгавас, адрес чок, залда дыңнакчыларның хөй не-жиң ажил-агының мурнакчылары, активчилер, албан-хаак-чылар олуруп турда-ла, медреселдиг көрүм-чүрүм дугайында нийти кыйгырылгар салыр таварылгалар бары чаныт эвес. Бай-Тайга, Бөрү, Би-Хем районнарда мурнакчы дуржулгачы мептеридиниң, амьдыралың совет хевириниң, социалист чарыш болгаш оң кижизидилчи ролунуң дугайында темаларга лекциялар эвээш номчулган. Лектор кижи амьдыралдың чидиг айтырыгларын оюн эртпос, дайынчы, шүгүмчүлөкчү болуп ужурулг.

Бистиң практиктиң амьдыралыстың бурунгаар хөгжүл-дизинге шактыктап турар шийтирелтизмиз айтырылгар, бергелер болгаш четпестер ам-даа бары билдингир. Пропа-гандист кижи ыңдыг айтырыгларны шийтирелтизмиз ар-галарын айтыр ужурулг. Лектор дыңнакчыларны угаан-бо-далын байыдарында аңгыда, оларның сагыш-беткилин хай-мыктырар, хей-аът кириер, мурнуку олурулгарже кыйгырар ужурулг. В. И. Ленин: «Сеткил-сагыш хайнышыкыны чок-ка инжиңиң шыны дилеп тывары кажан-даа турбаан бол-гаш турбас-даа» — деп чугаалаан болгай.

Наңдыг-даа лекцияның дээштик болурунун үнденини — оң идеялыг утканынарын-биле теманы номчул турар хевириниң туудуш харылзазында. Ындыг болганда пропаган-дистиниң, лекторларның методиктиң өзүлгезинче, лекция номчурунун урам аргазын бе-диктеринче сагыш салыры он-за чугула. Партияның дайынчы дузалакчызы болушан, лекторлар амгы үениң болушкуннарын мурнуку олу-руунда, совет чонунуң он бирги беш чылда шийтирлөп тур-рар бугу айтырыгларын төвүндө туруп турарлар. Бис-тик чедишкенин-биле чонну хай-аът кирип турар лек-торларның сөзү чер-черде кижи бүрүзүгө чедер ужурулг.

Совет Тываның 40 чылынга уткуштур ЭКИ КҮҮСЕТКЕН

Улуг-Хем районда «Ак-Тургу» совхозта дээди эртем-нүк зоотехник Бисек Монгушунуң Шаравиниң ууртуканы Чаш-Тал сүт-бараан фермазының коллек-тивниң ажил-иништери кытагалашыкын багай эвес эрттирип, малдын продуктулуун бе-дик, баш санын ме-дия кыш ажырган.

Чаш-талчылар он бирги беш чылдың өскө чылдында 105 тонна сүтү күрүңге саа-лар планын, Саанчылар, инек ка-дарчылары, бызаа ажаакчыла-ры тус-тузунга боттарыңа бе-диктен хүлээлгелерин чыл эгезинде алгаш, ону күөсүдир дээш кижи бүрүзү кызымак ажылдап турар.

Ферманың коллективни сүт саалдазын көвүдөдир-биле саар инектиң ажаалдазын, чегерилгезин, сугутырга-ын экижиктен. Бо чылдын бирги кварталында 20 тонна сүт саап азыр планын 168 хуу кылдыр, 15 тонна сүтү күрү-ңге саадыр турган, 20 тонна кылдыр ажаар боттадырган. Сүтү бүдүрүр-даа, саалары-даа эртен чылды бо үезинде хай болган. Социалист хүлээлгелерин күөсетип барган чыгыс-даа саанчы чок, кижи бүрүзү эки ажилдап.

Саанчылар ортузунга соци-алист чарыштын түңүлгөн үндүрүңге, хоочун саанчы Ол-чакай Монгуш 4748 кг сүтү саап атып, кыма-даа аш-тырбайн биги черин, Анай Сундуу 4171 кг сүт саап ал-

гаш, ийги черин, комсомолу-саанчы Надежда Көк-кыс хо-очуннардан чыда калбайн 3122 кг сүтү саап, үшкү черин ал-ган. Саар инектер кадарчылары хоочун малчынар Хурагандай Монгуш, Мыйтың-оол Олча-ий инектерин ажаалда-чег-ерилгезин, кадалын экижик-тенден сүткүрү бе-дик тур-рар.

Молдургалар ажаакчызы, анык кадарчы Сергей Шой-даа фермага ажилда-ла үр болбаан, күлө 4 чыл ажил чорутуп, ишти үргүлчү эр-тир турар. Ында саанчыларын болушун түскү черин каа. Саанчыларын, инек кадарчы-ларын, бызаа ажаакчыла-рын социалист хүлээлге-лерин, хүнде, айда, кварталда саап алган сүдүн чараштыр бижээш темелдей көргөскөн кыр. Бо булуңуң утканын Ан-чамаа Дамбай эки дерип кы-лан.

Чоокта чаа фермага элчиле-ажыткан. Оңааргелерин түс-күй ортук эртемниң башыда Клара Дамдин коллективниң ажил-иништерин 13 бичиң чарышты эки ажал, өө-редип, кижизидип турар. Ыңчангаш ферманың ажил-иништер боттарының мурну-да салгынан планын сорул-галарын хуусаа бетинде че-диктигин күөсүдир дээш демниг, шалдың ажылдап турарлар.

С. СОТНАМ.

ТИИЛЕКЧИ БОЛГАН

«Бардык» совхозтун Бижик-тин-Хай сүт-бараан фермазы-нын коллективни бо чылдын бирги кварталында 120 тонна сүт саар турган, 126 тоннага боттадырган. Оң иштинде күрүңге 92 тонна дужаа-рынның квартал планын 100,1 хуу чедиргеп. Ыңчангаш кол-лектив районну сүт-бараан фермаларының аразында кал-барган социалист чарышка бирги черже үнөп. Олар пар-тия райкомунуң, райүүсүм-нүн көлөз ажил-агы ажил-дашыларның каттыжык профзавет комитетиниң, ВЛКСМ райкомунун шийин чорутуп Кызыл тугу-биле ша-наткан.

Эртен чылды бо үези-биле деңизерге, ук ферманың кол-лективни 2500 кг сүтү хайуу бүдүрүп, Оюн-биле чергелеш-тир сүтүн шынар экижиз. Зоотехниктиң дүрүмүрүн шы-нап, район сугутары сө-лөстү, чарбалың болгаш ма-кроселементтерин берип, ажаалдазын экижиктенниң түңүлгөн, инек бүрүзү-де-не ортума-биле 390 кг сүтү саап алган. Сүтүн шынар-ны хынаар лабораторияны ажи-лын экижиктен. Саанчыларын саалар чур, аштар мате-риалдар-биле хандырган.

Салбырын ууртукчулары, ферманың зоотехниги, комму-нист М. Куулар, анык ком-мунист Е. Монгуш олар саан-

чылар ортузунга социалист чарышты дээштик кылдыр ор-ганизастаан. Чарыштын негес-лелерин сугутар түңүлгөн он хонуктап, айлаң, кварталдап удуруп келген. Ферманың кы-зыл-булуңунда коллективни болгаш кижи бүрүзү со-циалист хүлээлгелерин ше-вергин кылдыр бижээш асмы-лаан.

Бо чылды баштайгы квар-талында саанчылар аразында социалист чарышка район Советиниң депутаты Кара-кыс Сарылар тиилекчи болган. Ол бодунга быжылгаан 23 ине-ден нийтин-биле 9949 кг сүтү сааткан. Ийги черин Дос-тү сааткан. А Валентина Хер-тех 8491 кг сүтү сааткан, үш-кү черин ээлээн. Мурнакчы саанчыларга болгаш ажил-иништер совхозтун профзавети-нин ажилчы комитетиниң аш-шааналарын тыыскаан.

Ферманың хоочун ажилчы-нын, районун мурнакчы бызаа ажаакчызы Кузес Сарылар-нын харыскалганында 30 хире бызаа бар, Оң ажаалдазында боттадып хонукта 760 грамм чедир немелде деңизин ай, ме-ди дорулуп турар. Хоо ч у н у д дузалак-чылык бирөөн, оон уруу, комсомолчу Тамара Сат. Ол ышка эртен чылын ор-тумак школа дооскан комсо-

молчу кыс Надежда Саа-я олар эки ажилдап турар. Э-бек сүтү саап алырыңа инек кадарчылары Михаил Сары-ларны, Бады-оол Монгуштуң ууу база биче эвес.

«Күш-ажылы» коллективтер болгаш бүдүрүлгелерин, албан-челерин, организацияларын эртелеп башкарыңа олар-нын ролун бе-дик дугайында ССРЭ-ниң Хоойдузунуң төлөвилерин ферма коллектив-тайыш чугаалашкан. Ук ху-ралга санал-онал бергендер коллектив кижизидилгениң сугутар төвү болуп дээш ка-налг немелде темелдерин ала-за эки дээрзин дугайында ажал чугаа кылган. Чижээ, ферма эртелекчин, район Со-ветиниң депутаты Елизавета Монгуш, Тыва АССР-ниң Дээ-ди Советиниң депутаты Куш-каш Кан-оол олар боттары-нын саналыңа коллективти кү-рүң мурнуңа планын даал-галарын чедир болгаш ажаар күөсүдир турда-ла, ийги-күлүлгелерин чедир ажил-дазын келгенин темелде-тир. Күш-ажылыны сагыш-чүрүмү үрүр, чылдаган чок-чере ажил шыгы үзөр чорук-чур долу-биле лаялгыт-маан. Бо четпестерин дарып-тайлаар соруга-биле күш-ажылы коллективни кижизидилч ролон улам бе-диктер көрдүңгөн.

А. БЕГЗИН-ООЛ.

АК-АК БОЛГАШ ХООРСАРЫГ...

Өг чанында сагалар мөгөн-нерилг ак төсө тур. Оон арай сестри-сестри машинадан үнүп келдим. Калыч чоралым Аваа Чигжитович сезимей-даа өг-же дорт басыпты. Биске ут-куй өскөн эрбиз бар үези анык уруг үнүп келгеш, ка-зы аажок меңдизгеш, өг-же кирип чалады.

— Кайы хире чурттап, ажил-дап тур силер, дучам? Ка-дымдар калдым? — деп, пар-тия райкомунуң бирги сек-ретары, аялде олурупкан айты-рып олур.

— Эки-ле тур бис. Час арай соок болгаш тур ийин бо. Бодаганыңа чогуру сз энгиз артыңа, даштын 32 бодаган бар, дун-хүн чокка оларын-ла хайгаралп тур бис — дээш, уруг-даа дораан шай хайы-дырлар эгелей берди. Бистин салган айтырыгларымыз ол уругуң билдингир, толаргай, бодамчалыг харылап турга-нын бодагар боттарының ажилыңа сонургалдым бол-гаш бот-харыскала дөң чө-вөн билгир ажаак болу.

Улуг төсөң, өгүнү эзип Валерий Семенович Аймыж (чүткө 22 харлыг) аалдап

рай берген аданарын хай-гаравышаан, суурже чугула ажал кыла берген болду. Аиса биле Валерий 1981 чылдын чалымында өгелген-нер. Мал ажилын чажында-на көрүп өскөн урулар-дыр ийин. Совхозтун дирекция-зы бүгү талазы-биле өөрлөп кө-ргөш, аныктың аныа Валерий биле Аиса төсө мал-дыр деп шийтирлээ. — Тар-лашкын унуга база бир ак өг немески берген. Ол өгүн кодалыңа ак-ак болгаш хоор-сарыг ийн чок ирак амыг те-велер бөлдүң бээр апарган.

Хүлээп алган төвөлери 1982 чылдын марттан эгелеп төрүп эгелгеш. Төсө төрүрүн көрүп, бодаган азырал чоралан эвес, ол дээрже берге болгаш кара-калбайн тула чор, кижи ду-залың чокка ханал-даа бола-дунмас херектиң бирээзи бо-лган. Төсө колдуңда хүндүс тура төрүрү, а өске малдар кышкыч чытпас. Эзээң — каш шымак кижилерин хол-биле тулар дулазы херек. Чаа-ти-рүтүңгөн бодаганың — ажа-барык-ла төсөсө болу.

Ийн хонук иштине кижжар, хол кырыңа тудуу алгаш эми-рер. Чангыс кижи ону уур ужуру-даа чок, бодаган тогу-же ону кодуруп эмирер. Чаш бодаганы чыгыч чорган, бөрт херек. Бажы-биле чер саалар, ыңчангаш анаа бөрт кедирер. Төсөкүлөр ша-дан тура-ла бодаганын ыңаар азырал келгенер. Анык мал-чылар төсө малдаан чылдында 12 эгин төрүр ужурулг тур-ган. Шынал-ла 33 төсө бода-ганын, Оларын шүтүзүп турулгалыг кижилерин ду-залы, арга-сүмези-биле дору-жур туруп алганыр. Бодаганын 16-ы кыс болган. Ам бир харлыг турумнар азаларын чанымдан мараас, чакыс те-вээр чоргаар башы чоруту-рар. Эртен чылын төсөлөр ортума-биле 5 килограмм дүк алганыр. Ол дээрже көпчүк үшүлгү дүк болу.

— Даштын кажанда 32 бо-даган бар — деп, Аиса чуга-лазы. — Бодаганын эмирер үези келди, уругуң — деп, Ва-лерийн эсеп. Ийн бо кирип чедир. Ортукка сымныг, бе-жес хары ажил чорчтү хире сөөкө, чугаалың кижи болду. Ала азыг оол төвөлериң

Күш-ажылчы МЕДЭЭЛЕР

ӨШКУ КЫРГЫЛДАЗЫ

Бай-Тайгада «Мурнакчы» совхозта өшкү кыргыздазы тулуктээн. Ажыл-агы 60 чылын 3800 баш өшкүнү барык чартымы кыргыз дооскан. Кыргызда пун-ктузунда электрлиг 22 болгаш 28 хол-хачылары-биле кыргызчылар доос-мал ажилдап турарлар.

Баштайгы хүннерде Сор-жу Байырыңа удуруткан аэроуу-хоо-хачымы-биле 680 сергени кыргыз, олар-ның бирээзин-не орту-мал-биле 1,5 килограмм дүктү алганыр.

Кадырчылар Сайын Ир-гит, Мерген-оол Донгак, Кара-оол Борбай-оол олар-ның кадарган сергери-ниң бирээзи-ле 2 кг ажыг шынарыг дүктү берген.

Хоочун кыргызчылар Ла-ва-Самбуу, Өшкү-Саар Кендиаканар өскөдери мурнал турарлар.

Кыргызда пунтузунда бүгү-ле таарымчалыг бай-далар тургустунган.

Чымчак алдыны күрү-ңге дужаар дээш совхоз-тун ажил-иништери кызы-мак ажилдап турарлар.

А. КАНЧЫР.

ПЛАНДАН ХӨЙ

Чөөн-Хемчик районда «Алдан-Малдыр» совхозтун Бора-Тайга салбырынның малчыларын өшкү кыргыздазы дооскан. Чечек-тигин оларарында ту-румчаан 1070 баш өшкү-дөп эки шынарыг 822 кг дүк кыргызтыңа, план-дан ажаар 284 кг алды-ган.

Малчин Степан Сары-ларның 544 өшкүдүң 339 кг дүк кыргызтыңа, Чекер-оол Монгуштуң ажаларының бирээзинде 380 грамм дүк кыргыз ал-дыган.

С. МОНГУШ.

КЫРГЫС ССР-ДЕН ТЫВАЖЕ

Кыргыз ССР-ниң аас чога-алың аңсамал Тыва черде аалдан келген. Оларның со-ставында 15-кижи кирип ту-рар. Ук аңсамалдың уду-руктууа Кыргыз ССР-ниң удуштуң артыңа, Тонтогуз шааналыңа лауреады — Эс-тебес Турсуналиев.

Олар неймисал Кызыл-дык болгаш кызыл курт-качыларын хой-хөй көп-челерин көргүзүр. Оларын аразында ач-сугаалыг артис-тер база бар. Чижээ, оларга Кыргыз ССР-ниң алдарыг артистери 3. Усенов, А. Айтиев, атирин А. Шарие-ва, хомусчулар У. Мыкты-бек, Т. Бабалян болгаш өс-көлдөр-даа хамаарып.

Ол аас чогаалың аңсам-алыңа концерт программа-зында национал хөгжүм хер-ексиздерин күөсүлгелер, мурлар, уран-чечен номчула-лар болган. Еске-даа солук номерлар кирип турар.

Х. КАРА-ООЛ.

МАЛЧЫНГА

«Бай-Тал» совхозтун Тура-ралында хойку бригадалы-нын мурнакчы хойкузу Кумучааг Дамынды кыш-талыга совхоз алычыларын 10 кижи бейтин, дузалы-кай. Хөй кызылдың көр-жөни кызыл аштарынга С. Кан-оол, Х. Даак, Д. Бор-бай-оол, Ч. Эрес-оол олар болгаш өскөлдөр-даа арестиг ажилдаптар.

«Революцияның чалбы-жы» совхозтун № 4 хоу-трактор бригаданың мур-накчы Тамара Зубкова биле Светлана Бурмышева сез-он ажалары билек-ле боттары-нын турпунтарын ээлепкен.

Бо хүннерде олар 50 ажыг механизаторга амалын алы-чечин белеткен, кызы-мак ажилдап турарлар.

ЧУРУКТА: (солгай тала-дан) мурнакчы Т. С. Зубкова, С. В. Бурмышева.

В. КАРА-САЛДЫН фотоу.

ДОКТАМАЛ КОМИССИЯНЫҢ ХУРАЛЫ

Тыва АССР-ниң Дээди Со-ветиниң аныктар херектерин-ни талазы-биле доктама-комиссияның хуралы бо-лган. Аңаа СЭКП Тыва об-комунун IV пленумуну шийтирлеринге дүшүр-гөн аныктарын ийди-политикти-кижизидилгениң талазы, беле ажилыңа төрү турары-нын дугайында айтырыгы чугаалашкан. Илеткелдерин

(Бистин көрү).

Тываның модэ ажил-агы техникумузу директору Д. А. Колосников, авторуң те-хникумуң директору В. Ф. Мишан олар кылганар. Ук комиссияның даргаы М. В. Котелевский дылалыг кыл-ган.

Комиссия хуралында чогуур шийтирин хүдээ алган.

(Бистин көрү).

Комсомолчулар чаа 22 хар-лыг Валерий, чүткө 20 харлыг Аиса Айыжылар 230 төсөң, оон иштине 90 эгинерин ажаллап өстүрүп турарын бодагары шынар-ла илеткел-дилер. Бо чылды 40 бодаган азыр ужурут, Совет Тыва-ның 40 чылын төлөткүп ут-куур дээш улам соруктуг ажилдаптар.

А. АРАПЧОР.

МАЙ 12-ДЕ
БИРГИ ПРОГРАММА
МОСКВАДАН

Хэй-ниити болгаш чечен чогаал талазы-биле шыггарангай ачы-хавчылазы дээн Ленин орден, Күш-ажылдың Кызыл Тук ийи орденнери болгаш «Хүндүлелдин Дем-дэ» орден-биле чогаалчы шаңнаткан.

муң хире спортчулары ки-
шкенер.
Школа-интернаттын, №№ 3,
1, 14, 15 школаларыны, авто-
дук техникумуң (чурукта),
педагогика институтунун, шен-
г кеззини, үлстүр барзая-
ар садымны, элктри четки-
ерини командалары шил-
нир кубоктары чаалп ал-
ылар.

ЭСТАФЕТА

«Тываның аныктылары» со-
лункину шанилал дээш чыл
санында эртин туурар эстафе-
тага хоорайың школаларын-
дан, ортумак болгаш дээди
бөредилге черлеринден, «Ди-
намо» командасындан, албан
организациялардан, бүдүрү-
лелерден 155 командаларын

A black and white photograph showing a group of about seven men in a field. They are dressed in light-colored, short-sleeved shirts and dark trousers. They are captured in various dynamic poses, suggesting a performance or a drill. Some are jumping, some are in mid-air, and others are in low, powerful stances. The background features a line of trees and a fence with vertical posts. The overall scene conveys a sense of energy and movement.

ары-биле ленинчи партияны
болгаш оон төгүзүпчү дуга-
рында, Төрөзүн чурт, патри-
тизм болгаш совет улусту-
тургузукчу күш-ажылды
дугабында чугалагаш. Оон
биле кыспарлаштыр аязы-бу-
ремагалар кинофильмдерин
көргүзүр, анык көрүктүрү-
лө биле партиянык болгаш ком-
сомолдук чогуунарынын, Аза-
турттугу Улуг дайыштын кы-
жырчылары-биле учуражы-
лыштыр организандар, эрлер
Оон кездеа аном-бура ажил-
дарны ол негиздеа анык
салгалдар өртүзүпчү чоруду-
т.

А. АЮНОВА

Хэрээжсннр аразыга тул-
чирчин аты **(чурукта)**
дуугарын спорт **(школазын)**
тренири, ССРЭ-нич спорт
астери Галина Огнйса заалап
дган.

Команда аайы-биле «Дин-
орун» «Урожайный» болгаш

галдыр болза, оон ойталазвас
мен: «Бир эвэг чонга чугаа-
таксаар чүвөн» бар болза, се-
н чон биллип каар кылдыр
чугаа, каа».

Бир эвес аш-чмен беткелик, биринчи кезге азыл, экинчи-кереге, аш-чмен беткелик азыл болуп.

ТЕРГИНН ЗАКУСКА

— Кескиндиз хлебке ак сарычмен чаап алгаш, ош кырычче хайндыргаш, картофкадан 2-3 кескиндилери,

ректор министерствозуу
ыр коллективтеринин күү
селдерин ызынаар силер.
Эмгекчил 12-майда

Солун неделяда 6 ката
үнер.